

процес, сприяють формуванню ключових компетентностей нової української школи.

Список використаної літератури

1. Використання медіаресурсу і засвоєння медіаграмотності на уроках української мови та літератури. З досвіду роботи вчителя Тернопільської ЗОШ І-ІІІ ступенів №23 Зоряни Палкової. URL: <https://gapon.te.ua/clovovchyteliu/dosvid-i-innovatsii/item/1504-vykorystannia-mediaresursu-i-zasvoiennia-mediahramotnosti-na-urokakh-ukrainskoi-movy-ta-literatury-z-dosvidu-roboty-vchytelia-ternopilskoi-zosh-23-zoriany-palkovoi>
2. Дяченко М. О. Формування медіаграмотності здобувачів освіти на уроках української мови та літератури URL: <https://vseosvita.ua/library/formuvanna-mediagramotnosti-zdobuvaciv-osviti-na-urokah-ukrainskoi-movi-ta-literaturi-187744.html>
3. Карук Н., Локойда Т., Шелехова Н. Інтеграція елементів медіаосвіти в предмети філологічного циклу з метою розвитку критичного мислення школярів URL: <https://medialiteracy.org.ua/integratsiya-elementiv-mediaosvity-v-predmety-filologichnogo-tsyklu-z-metoyu-rozvytku-krytychnogo-myslennya-shkolyariv/>
4. Лапушкіна Н., Падалка Р. Медіаосвіта на уроках української мови та літератури URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/41_2021/part_2/31.pdf
5. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку). URL: <https://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2/>

Лотоцька Христина

студентка групи СОУМа-32 факультету філології і журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Петришина Ольга.

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ)

Бурхливий розвиток цифрових технологій (комп'ютерів, комп'ютерних комунікацій, електронних пристроїв), а отже, поява нових технологій обробки, передачі, одержання і збереження інформації відкриває нові можливості для застосування комп'ютерів в освітньому процесі. Учителю української мови на сучасному етапі потрібно володіти практичними навичками та вміннями роботи із цифровими інструментами. Йому необхідно творчо використовувати набуті знання в нестандартній ситуації, виявляти конструктивність в організації та плануванні заняття чи заходу.

Упровадження цифрових технологій в освітній процес – нагальна потреба сьогодення. Основне завдання вчителя, який використовує цифрові технології, – навчити дітей добувати інформацію та аналізувати її, розвивати вміння робити це швидко й ефективно. Це формує компетентності, які знадобляться вихованцям у житті, незалежно від обраної професії. На уроках української мови потрібно створити сприятливі умови для формування в учнів здатності сприймати предмети та явища різнобічно, системно, емоційно, водночас у зручний для учнів спосіб.

Процес навчання повинен не тільки давати школярам знання, уміння, навички, цінності і т.ін., впливати на їхню свідомість та поведінку, але й розвивати пізнавальну активність як рушійну силу психологічного розвитку особистості. Чимало батьків та здобувачів нарікають, що в сучасній школі навчальний процес зводиться до механічного запам'ятовування матеріалу, відтворення знань в елементарних практичних діях: це перетворюється на низку стандартних засобів розв'язання поставлених задач. Жага до навчання знижується, дитина втрачає радість власного відкриття, творчого бачення завдання та самостійну участь у процесі. Основною умовою успіху в розвитку мислення, на нашу думку, є висока пізнавальна активність учнів, а творчий

підхід до визначених завдань є показником творення гармонійно розвиненої особистості. Саме цю особливість психіки не слід недооцінювати, а насамперед потрібно створювати умови для будь-якого творчого прояву учнів.

Григорій Савич Сковорода – видатний український філософ, мислитель, просвітитель, письменник, лінгвіст, педагог, музикант, врешті багатогранна творча особистість, великий українець, ювілей якого відзначає весь цивілізований світ. Він відомий своїм унеском в історію духовної культури українського народу, тому уроки за його творчістю є одним із компонентів національно-патріотичного

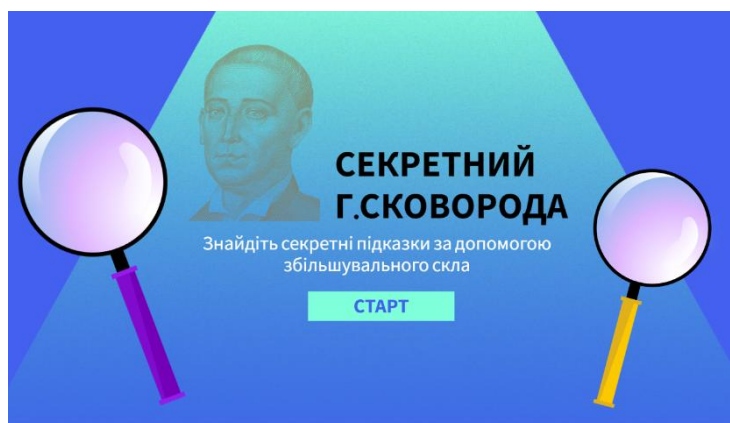
виховання молодих громадян нашої країни.

Нашнауковий інтерес зосереджено на освітньому потенціалі сучасних методик, прийомів цифрових технологій під час вивчення творчості Григорія Сковороди на уроках словесності в ЗЗСО.

Розглянемо різні види інтерактивних вправ, цікавих завдань та малюнків, які розвивають пізнавальну діяльність учнів на уроках української мови на основі творчості Григорія Сковороди.

Можна запропонувати школярам інтерактивну вправу «Сильні крила».

Учні повинні розгадати загадки авторства Григорія Сковороди та знайти правильні відповіді за допомогою інтерактивної лупи. На нашу думку, така вправа допоможе розвинути пізнавальну діяльність вихованців та детальніше

ознайомити їх із цікавими фактами про письменника на уроці української мови [1].

Доречно використати методичний матеріал – афоризми Григорія Сковороди – в застосунку LearningApps під час вивчення синтаксису в 5-6 класах.

Можна запропонувати учням відредагувати афоризми Сковороди. А також назвати види підрядних частин та намалювати схеми речень [2].

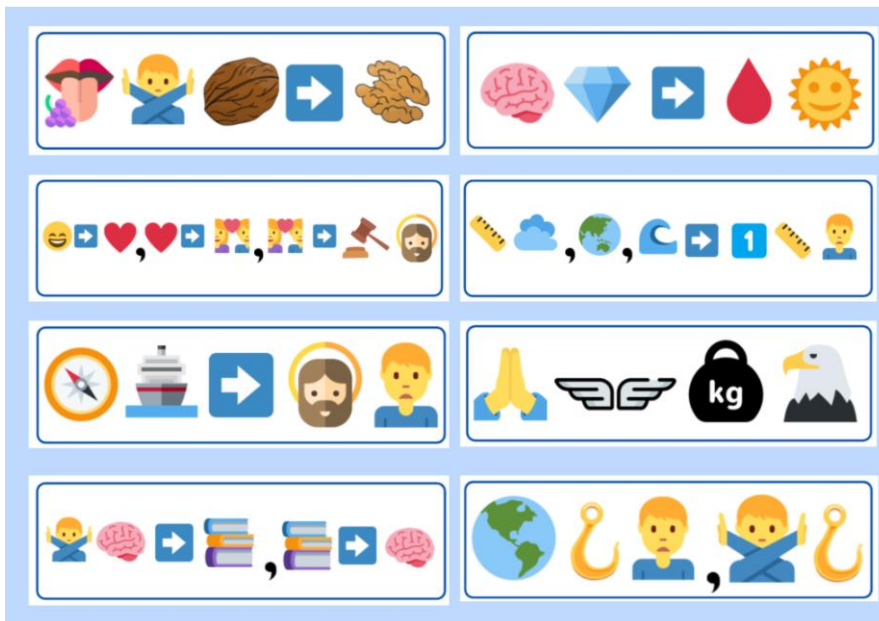
Уроки розвитку зв'язного мовлення актуалізують образне мислення, творчі здібності вихованців. Усні або писемні мовнокомунікаційні навички учнів – у фокусі уваги під час діалогів, переказування, текстотворення. У цьому контексті варто запропонувати школярам попрацювати з афоризмами із творчої спадщини Григорія Сковороди, які концентрують головну думку авторського тексту школяра.

Або інша вправа. Напишіть твір-роздум на один із запропонованих афоризмів Григорія Сковороди

Як використати інтерес учнів до гаджетів, уміння швидко налагодити комунікацію в соціальних мережах? Молодь мінімізує мовний ресурс, помічаємо аббревіацію, скорочення, графічні знаки, потішайки (смайли), які в стислій формі передають цілі текстові масиви. Творчий учитель може використати цифрові компетентності учнів з метою осмислення філософських ідей Григорія Сковороди.

1. Наприклад, можна запропонувати школярам розгадати мовою цифрової епохи найвідоміші афоризми Григорія Сковороди.

Інтерес здобувачів привертає робота над створенням хмари слів. Творче завдання в команді дає учням усвідомлення причетності до створення продукту, результату спільної участі. До прикладу, можемо запропонувати школярам такі завдання із хмарами слів:

Завдання №1

Вкажіть слово, яке, на Ваш погляд, презентує постать Григорія Сковороди (погляди, ідеї, враження від творчості тощо).

Завдання №2

Випишіть ключові слова із хмар та поясніть їх. Складіть зв'язну розповідь про «філософію серця» Григорія Сковороди.

Отже, інтерактивні завдання створені за допомогою цифрових технологій розвивають пізнавальну діяльність учнів та є дієвими інструментами вивчення державної мови, адже сприяють формуванню та розвитку предметних і ключових компетентностей, наскрізних умінь, ціннісних орієнтирів, передбачених у концепції Нової української школи. Такі вправи цікаві й продуктивні для сучасних здобувачів освіти, тому що є прикладом застосування здобутих знань, умінь і навичок у реальних комунікативних ситуаціях. Художні тексти Григорія Сковорода (програмові вірші, байки, афоризми) синтаксично розмаїті, а отже є продуктивною основою для розвитку предметних і ключових компетентностей здобувачів освіти на уроках вивчення лексики, фразеології, синтаксису простого і складного речення.

Список використаної літератури

1.

URL:

<https://view.genial.ly/6382395f2b21000019e7d8e9/interactive-content-secret-clues>

2. URL: <https://learningapps.org/4224947>

Лотоцька Христина

студентка групи СОУМа-32 факультету філології і журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Науковий керівник – кандидат філологічних наук, викладач кафедри української мови та методики її навчання Гапон Леся.